

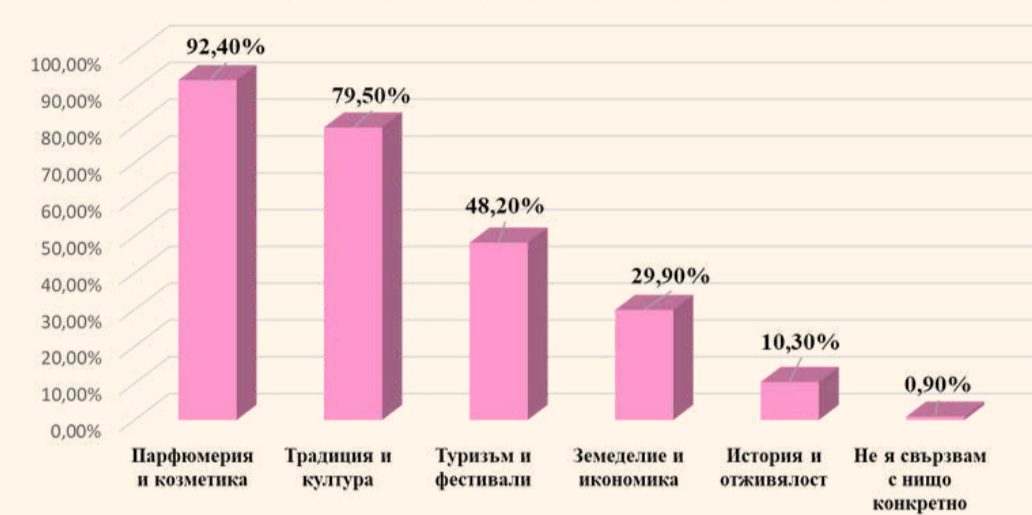
Бъдещето на Розовата долина

България е сред фаворитите на световния пазар по производство на рози и продукти, а Розовата долина е адресът на най-качественото розово масло. В България всяка година се произвеждат между 2 – 3,5 тона розово масло. Над 99% от продукцията е за експорт. Специфичните климатичните условия са сред най-важните фактори, влияещи върху добивите и качеството на розовото масло. Розопроизводството не е нито само земеделие, нито само бизнес, а е свързано с корените, традициите и културата на България, затова розата е български символ. Но през последните 10 години секторът е в криза. България е с капацитет да задоволи 100% от нуждите на световния пазар на розово масло. Розовото масло е с потенциал на ново злато.

Цел

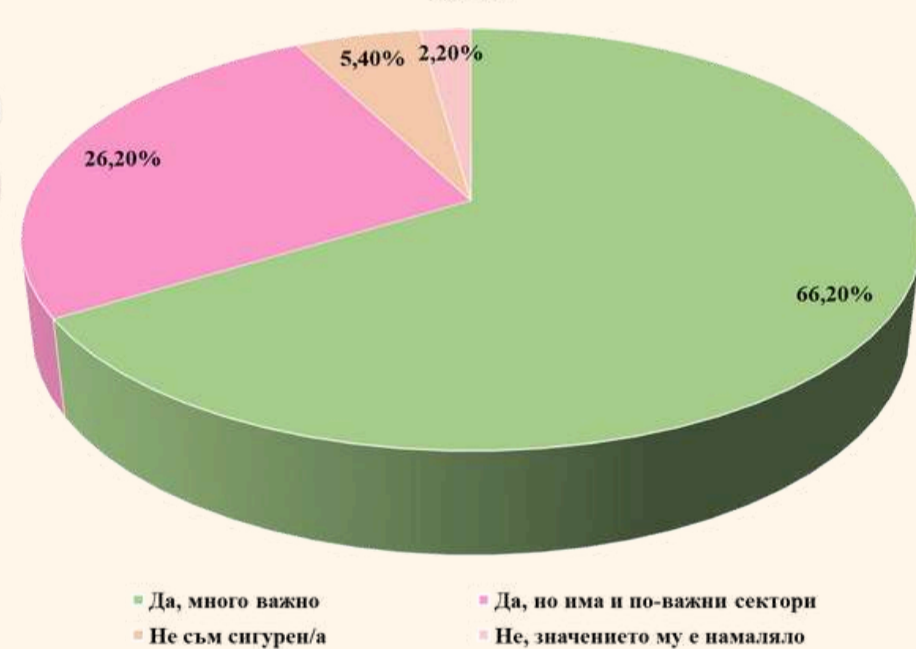
Установяване на значимостта на розопроизводството за хората в България днес и проучване кои са ефективните възможности за решаването на проблемите в сектора, за да запази България лидерските си позиции

С какво най-много свързвате българската роза?

92,4% от всички анкетирани асоциират маслогайната роза с парфюмерията и козметиката, а 79,5% я свързват с традицията и културата на България. Близо половината - 48,2% респонденти мислят, че е значима за туризма. 29,9% правят връзка със земеделие и икономика, а едва за 11,2% темата не е вълнуваща.

Смятате ли, че розопроизводството е важно за България днес?

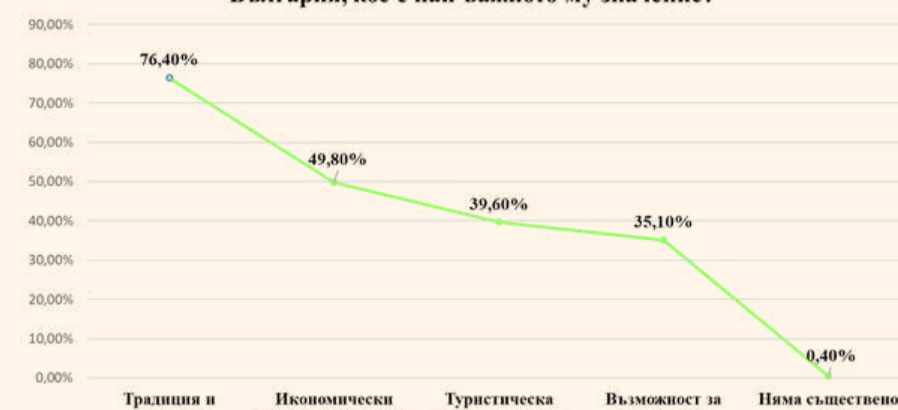

Също 92,4% от анкетираните смятат розопроизводството за значим сектор за България днес, като цели 66,1% го посочват като много важен, а останалите – като важен, но наред с другите. Само 2.2% смятат, че значението му е намаляло.

Основни изводи:

- Розопроизводството е едновременно традиция, културно наследство и класически експортно ориентиран отрасъл на българската икономика.
- Очакванията са свързани с възстановяване и разширяване на позициите на България на външните пазари на продукти от маслогайна роза и утвърждаване на розата като символ на България, както и търсене на допирни точки с туризма.
- Необходимо е сътрудничество между държавните органи и производителите, обвързване на държавните стимули и регулация с научни изследвания за запазване качеството на розата и розовото масло, както и внедряване на иновации.

Ако трябва да свържете розопроизводството с бъдещето на България, кое е най-важното му значение?

За 76,4% от българите най-важно е да съумеем да запазим традицията и културното наследство, свързани с розопроизводството. Почти половината от анкетираните виждат потенциал в икономическия отрасъл, като не малко хора свързват бъдещето с туризма и устойчиви практики.

СПОРЕД ВАС КЛИМАТИЧНИТЕ ПРОМЕНИ ВЛИЯТ ЛИ ВЪРХУ ПРОИЗВОДСТВОТО НА РОЗОВО МАСЛО В БЪЛГАРИЯ?

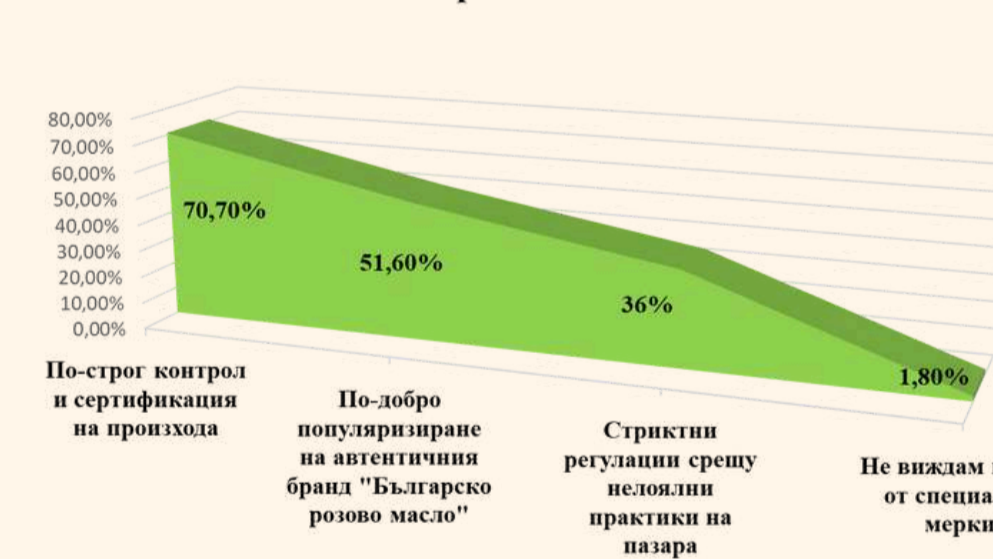
Въпреки, че и днес Розовата долина е най-подходящият климатичен район за производство на розово масло в страната, само малко над половината анкетирани, 52% осмислят, че промените в климата затрудняват отглеждането. За останалата част промените са нещо обичайно - за 43,1% или това не е проблем.

Според вас каква е основната заплаха за българското розово масло на световния пазар?

Цели 75,4% от анкетираните посочват, че основният проблем е вътрешен – липса на модернизация и маркетинг, докато за 60,3% заплахата е евтината продукция от вън. А пък 30,8% са на мнение, че търсенето на розово масло в света намалява.

Как може да се защити автентичността на българското розово масло?

Все пак, българите изразяват отношението си към производството на розово масло като предлагат мерки за защита на автентичността му. Безспорен лидер по честота – със 70,7% сред начините, е по-строгият контрол и сертифицирането на продукцията. С 51,6% следва утвърждаване на автентичния бранд „Българско розово масло“. 36% от анкетираните очакват стриктни регулации срещу нелегални практики на пазара

Предложения и препоръки:

- Да се привлекат университетите и училищата да предлагат и осъществяват иновативни дейности и крайни продукти, приложими в практиката на базата на традиционни български суровини.
- Биологичното производство е също едно от решенията и би могло да допринесе за по-добри козметични, парфюмерийни и фармацевтични продукти. Института по розата да започне да произвежда ноу-хау за бизнеса.
- Създаване в България на високотехнологична лаборатория, която да отделя компоненти от розовото масло и да ги продава. Розовото масло съдържа в себе си над 300 компонента, които се разбиват, отделят се и се ползват в крайните продукти.

Подход

Проучването е чрез анкета, проведено онлайн през месец февруари на територията на цяла България. Извадката е формирана на случаен принцип. Изследвани са 224 лица, преобладаващо млади хора на възраст 15-23 години

КАКВО БИ НАПРАВИЛО РОЗОПРОИЗВОДСТВОТО ПО-ПРИВЛЕКАТЕЛНО ЗА МЛАДИТЕ ХОРА В БЪЛГАРИЯ?

С незначително изключение от 0,4% всички анкетирани смятат, че е нужна промяна. За 60,9% от отговорилите водещи са по-високо заплащане и стабилния пазар. Показателно е също и желанието на цели 47,1% за въвеждане на нови технологии и механизация. С почти равни отговори са подкрепата от държавата и туризма.

КАКВО ТРЯБВА ДА СЕ НАПРАВИ, ЗА ДА ОСТАНЕ БЪЛГАРИЯ КОНКУРЕНТОСПОСОБНА НА ПАЗАРА НА РОЗОВО МАСЛО?

С почти равномерно разпределени отговори малко над 40%, българите смятат, че трябва да се разработят нови продукти с розово масло, да се инвестира в технологии и акцентира върху розовото масло. Водеща, обаче, с 63,6% е държавната подкрепа на производителите.

Заклучение

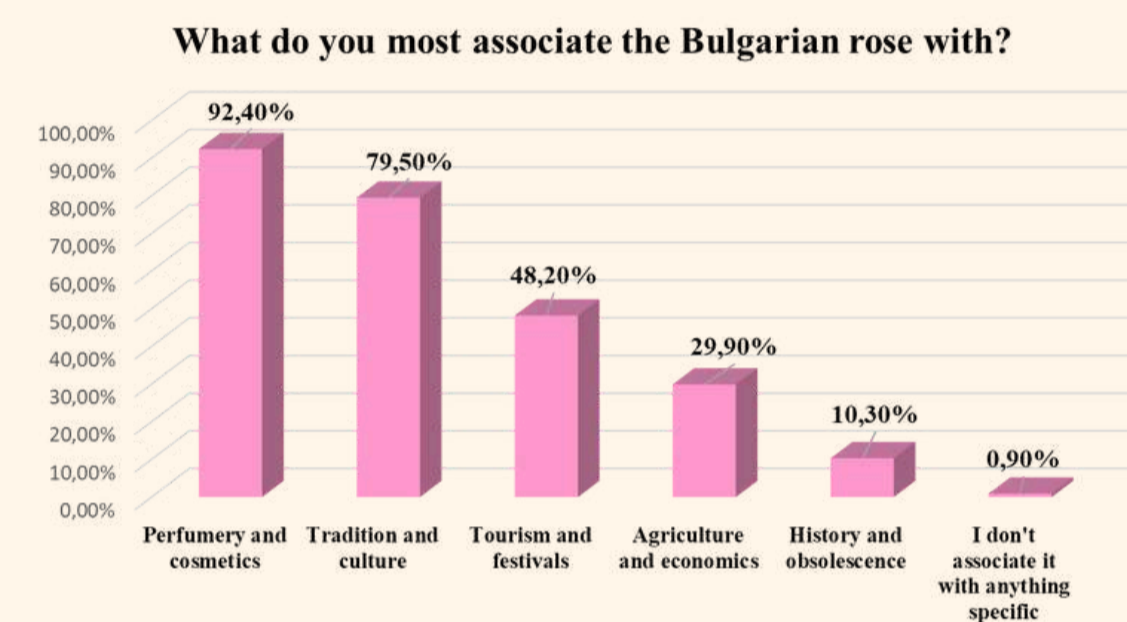
Въпреки климатичния натиск, България е с много добри шансове и възможности да запази лидерските си позиции в розопроизводството и добиване на розово масло, но държавата би следвало да има активна роля при решаването на проблемите на сектора.

THE FUTURE OF THE ROSE VALLEY

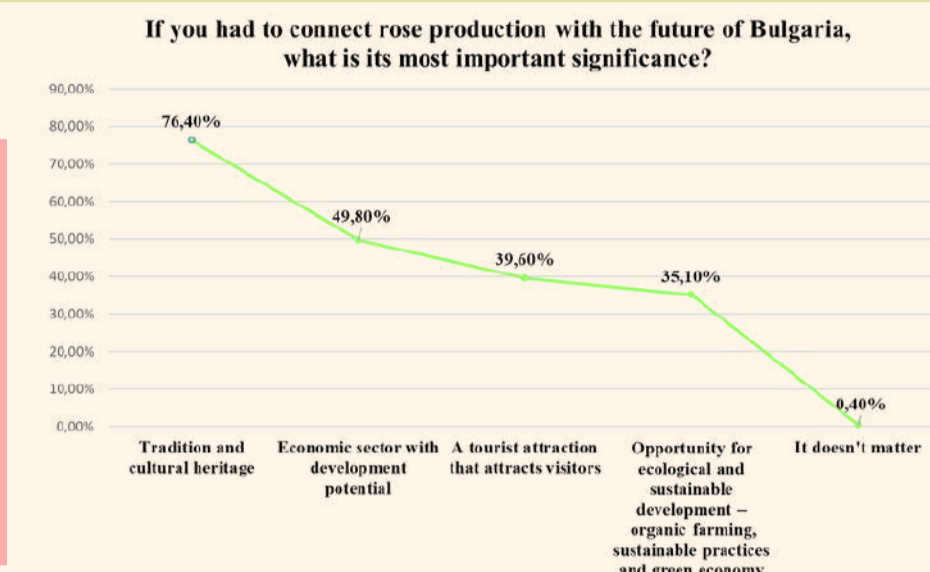
Bulgaria is among the favorites in the global market for rose production and related products, and the Rose Valley is the address of the highest-quality rose oil. Every year in Bulgaria, between 2 and 3.5 tons of rose oil are produced. About 99% of the production is for export. The specific climatic conditions are among the most important factors influencing the yield and quality of rose oil. Rose production is not just agriculture or business; it is connected to the roots, traditions, and culture of the country, making the rose one of Bulgaria's symbols. However, over the past 10 years, the sector has been in decline. Bulgaria has been losing its 100% leadership position in the world market for rose oil. Rose oil has the potential to become the new gold.

Objective

To establish the importance of rose production for people in Bulgaria today and to explore opportunities for solving the sector's problems, so that Bulgaria can maintain its leading position

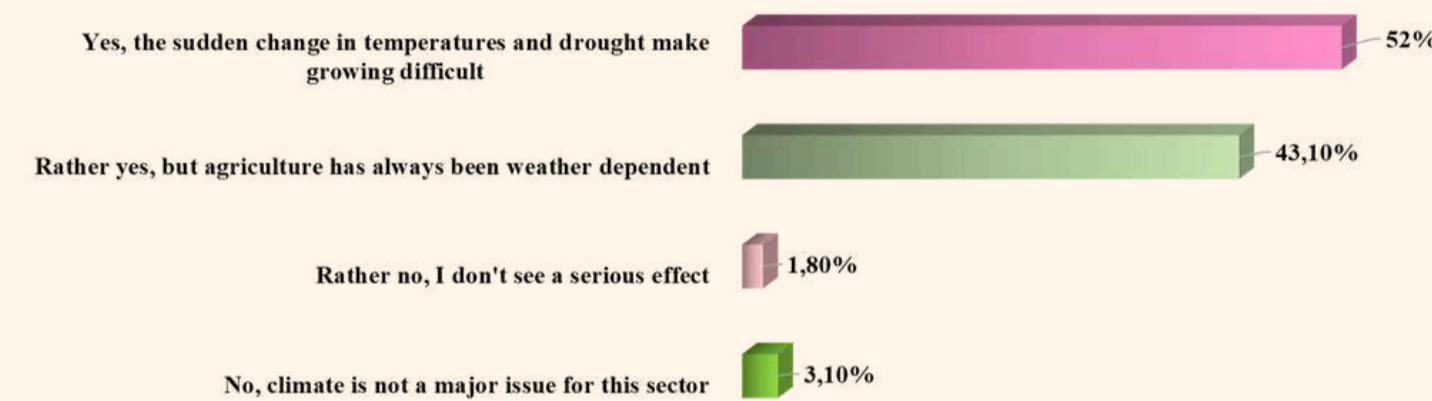

92.4% of all respondents associate the oil-bearing rose with perfumery and cosmetics. 79.5% link it to Bulgaria's traditions and culture. Nearly half—48.2%—believe it is important for tourism. 29.9% associate it with agriculture and the economy. Only 11.2% consider the topic irrelevant.

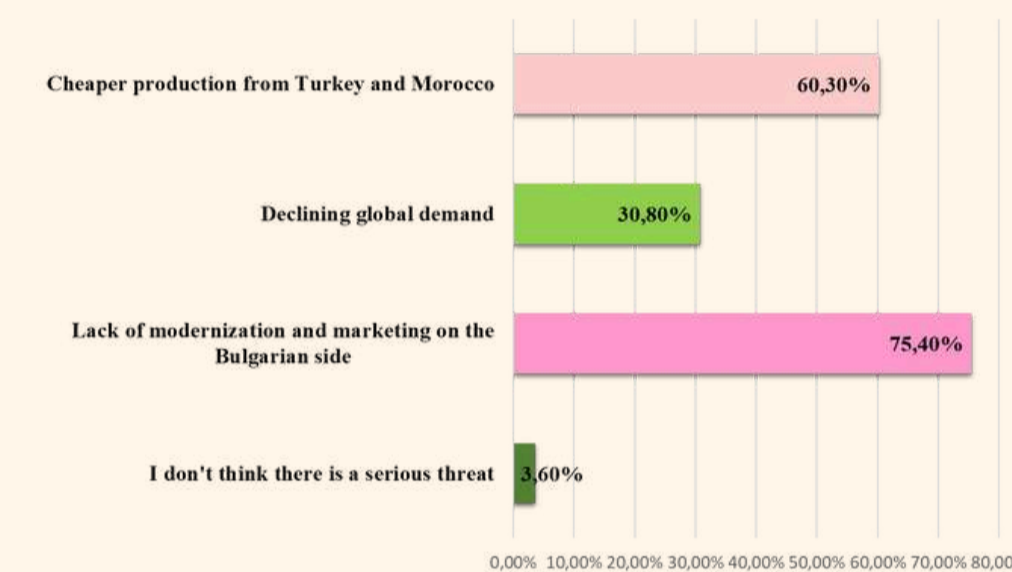
For 76.4% of Bulgarians, the most important thing is to preserve the tradition and cultural heritage associated with rose production. Almost half of the respondents see its economic potential, and a significant number connect the future of rose production with tourism and sustainable practices.

IN YOUR OPINION, DOES CLIMATE CHANGE AFFECT THE PRODUCTION OF ROSE OIL IN BULGARIA?

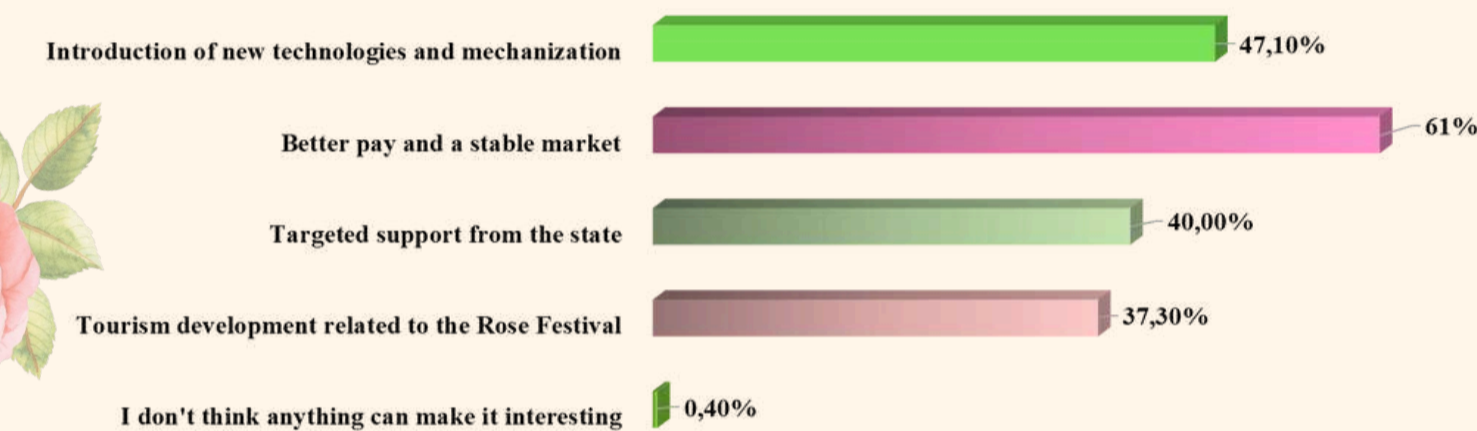
Although the Rose Valley remains the most suitable climatic region for cultivation production of rose oil in the country, only slightly more than half of the respondents (52%) consider that climate changes make cultivation more difficult. For the remaining respondents - 43.1% , the changes are seen as something normal and not a problem.

In your opinion, what is the main threat to Bulgarian rose oil on the world market?

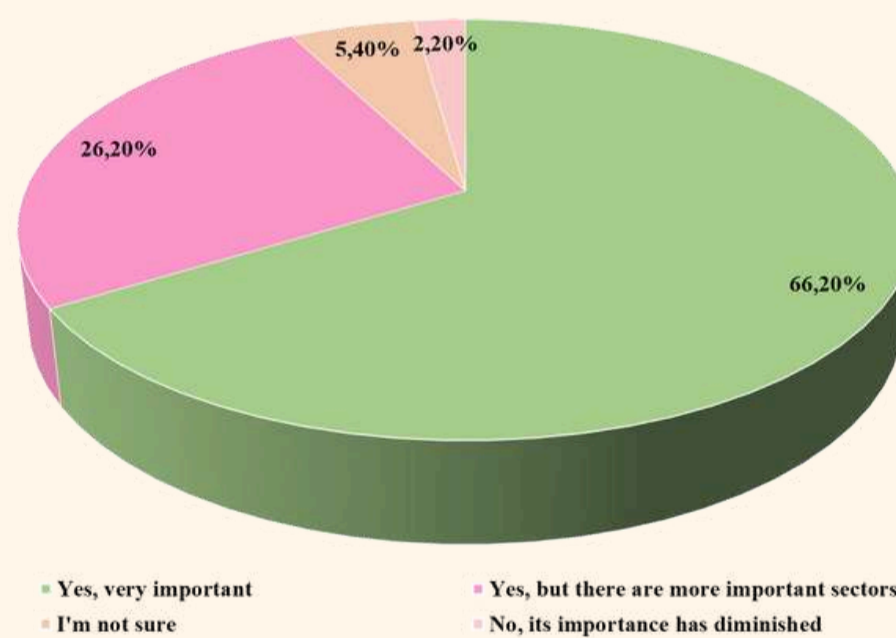
A significant 75.4% of respondents indicate that the main problem is internal—the lack of modernization and marketing. Meanwhile, 60.3% see a threat in cheaper foreign production. 30.8% believe that global demand for rose oil is declining.

WHAT WOULD MAKE ROSE GROWING MORE ATTRACTIVE TO YOUNG PEOPLE IN BULGARIA?

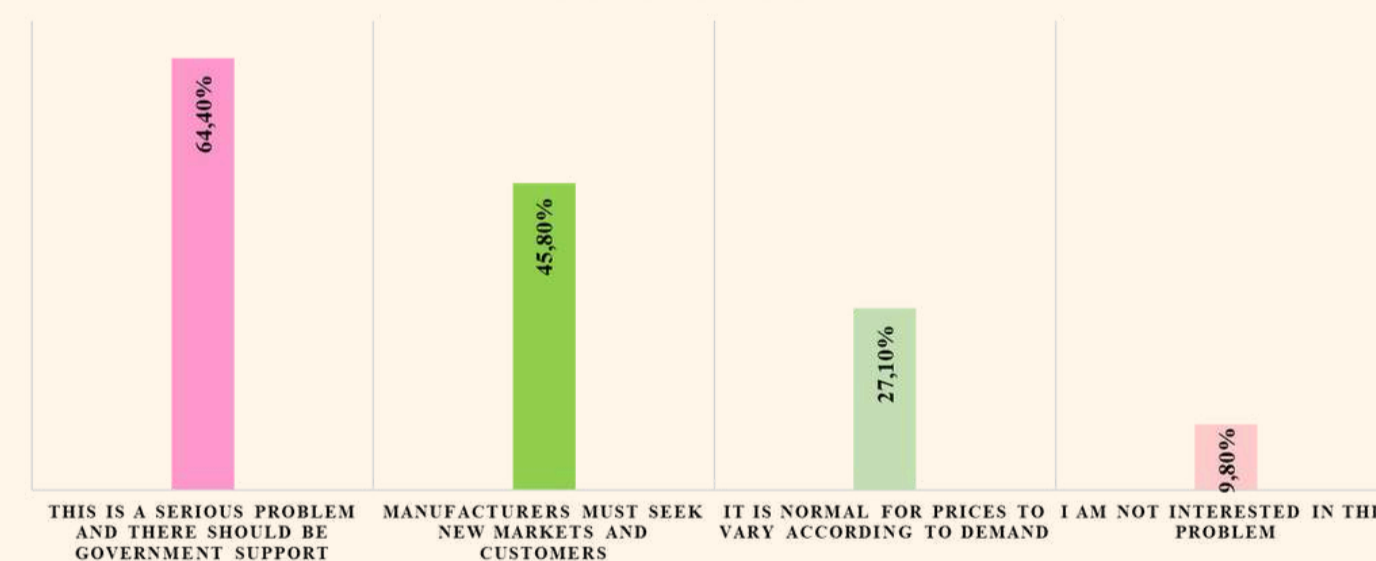
With a negligible exception of 0.4%, all respondents believe change is needed. The leading factors for 60.9% are higher wages and a stable market. Interestingly, 47.1% also emphasize the need for new technologies and mechanization. Almost equal shares of respondents support government assistance and tourism development.

Do you think rose production is important for Bulgaria today?

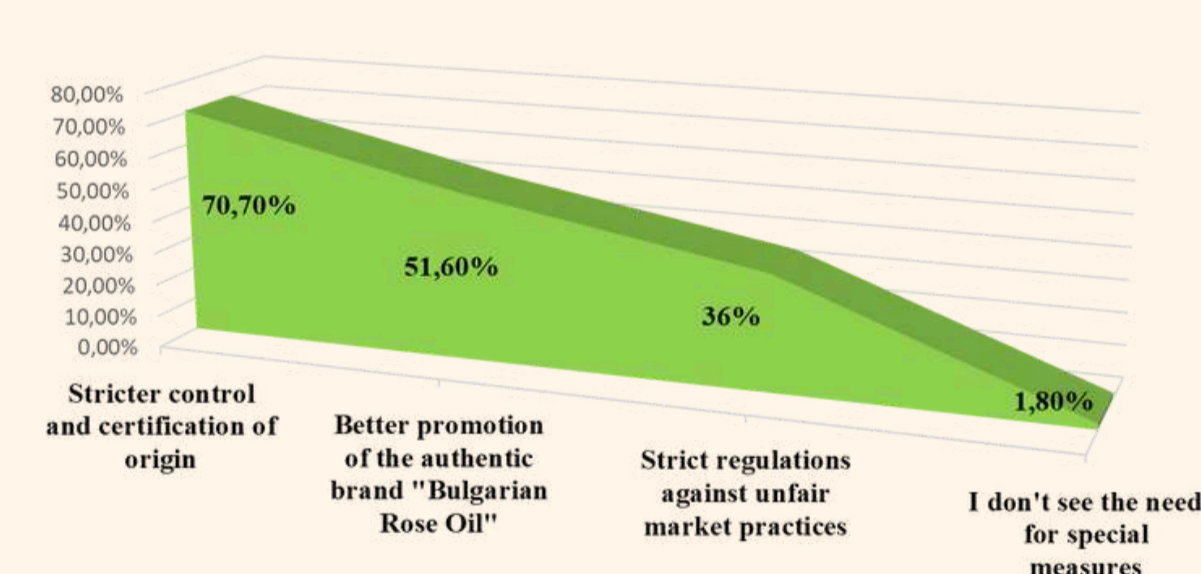
Similarly, 92.4% of respondents consider rose production an important sector for Bulgaria today. However, only 66.1% rate it as very important, while the remaining respondents believe it is important but on par with other sectors. Only 2.2% think its significance has diminished.

HAVE YOU HEARD AND WHAT DO YOU THINK ABOUT THE LOW PURCHASE PRICES OF THE ROSE FLOWER IN RECENT YEARS?

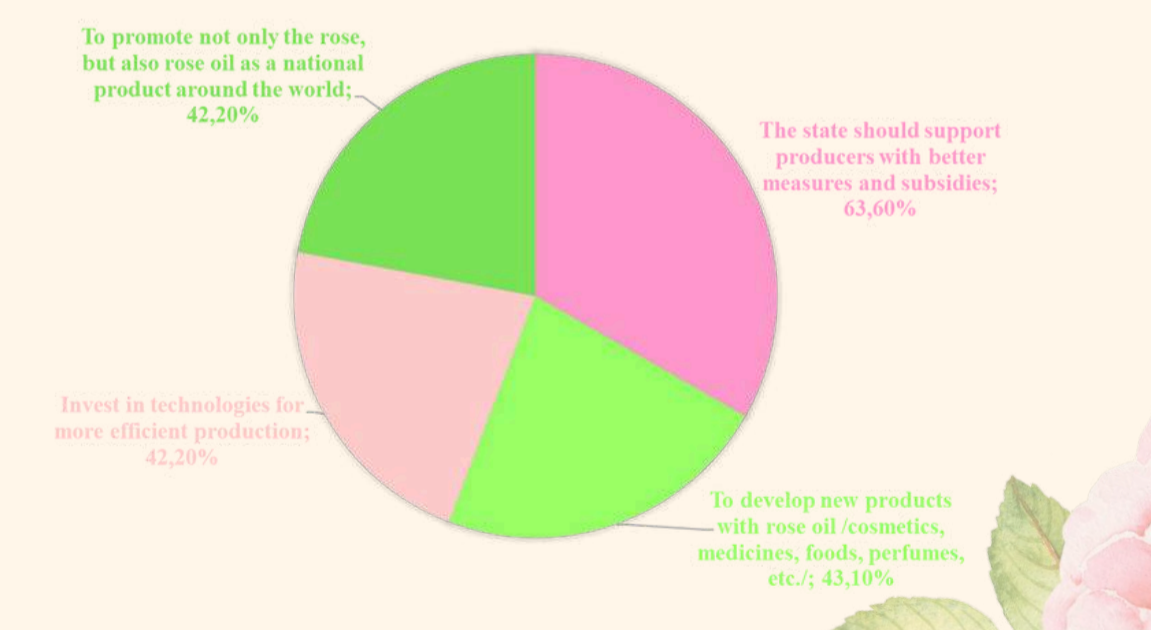
Most frequently, 64.4% of respondents assess the problem as serious and point out the need for government support in the sector. Another 45.8% believe that producers must cope on their own by finding new markets. 27.1% consider such situations normal.

How can the authenticity of Bulgarian rose oil be protected?

Bulgarians express their concern about the production of rose oil by proposing measures for its authenticity protection. The most common response - 70.7% - suggests stricter controls and certification of production. 51.6% strongly support the establishment of an authentic brand - "Bulgarian Rose Oil." 36% expect stricter regulations against unfair market practices.

WHAT DO YOU THINK NEEDS TO BE DONE TO ENSURE THAT BULGARIA REMAINS COMPETITIVE IN THE ROSE OIL MARKET?

The responses are almost evenly split - slightly less than 40% of Bulgarians believe that: New rose oil products should be developed. Investments should be made in technology and promotion of Bulgarian rose oil. However, the leading response, with 63.6%, is government support for producers.

Key Findings

- Rose production is simultaneously a tradition, cultural heritage, and a classic export-oriented sector of the Bulgarian economy.
- Expectations are related to restoring and expanding Bulgaria's position in international markets through rose oil products and strengthening the rose as a symbol of Bulgaria, as well as finding common ground with tourism.
- Collaboration is needed between government bodies and producers, clarification of state incentives and regulations, and scientific research related to rose cultivation and oil production, leading to innovation.

Suggestions and Recommendations

- Universities and schools should be engaged to offer and conduct innovative activities and final products applied in practice, based on traditional Bulgarian raw materials.
- Organic production is also a potential solution and could contribute to better-quality cosmetics, perfumery, and pharmaceutical products. The Rose Institute should start producing know-how for businesses.
- A high-tech laboratory should be established in Bulgaria to extract individual components of rose oil and sell them separately. Rose oil contains over 300 components, which can be isolated, separated, and used in final products.

Conclusion

Despite climate pressure, Bulgaria has very good chances and opportunities to maintain its leading positions in rose production and rose oil extraction. However, the state should take an active role in addressing the sector's problems.